

Beeld/spraak

Violet CORBETT BROCK / Jozefien VAN HUFFEL

INGELMUNSTER | Meer dan negenduizend uur werkte Marcel VERSTRAETE aan de maquette die de voorbije maand in de Sint-Amanduskerk tentoon stond. Als reuzen turen bezoekers door de ramen van zijn kerk en kasteel, de ramen van Ingelmunster in 1700. Net als de mensen van toen, zijn die reuzen van nu tegelijk dwergen in de liefdevolle blik van hun God. Hij tuurt niet door de ramen van de Sint-Amandus. Hij telt evenmin zijn uren. Maar had Hij toonkassen, dan stonden dwergen met hun kerken vast in de allermooiste.

Wie praat het meest?

ZieZoZorgen

Lieve SWINNEN

„ Het overkomt me niet gauw, maar de combinatie van vermoeidheid en een fikse verkoudheid leidde tot een steeds heser wordende stem. Niet eenvoudig in mijn vak. Aan de ontbijttafel vroeg ik me af of werken mogelijk zou zijn. Dat ontlokte bij mijn man de vraag: „Wie praat het meest tijdens de consultaties?“ Dat kinderen en jongeren bij mij niet op de sofa liggen, weet iedereen, maar het beeld dat een psychiater vooral luistert, is duidelijk nog aanwezig.

Net zoals bij elke diagnosestelling is bij het kinderpsychiatrische onderzoek een grondige anamnese heel belangrijk, namelijk wat de patiënt kan vertellen met betrekking tot de voorgeschiedenis van zijn of haar klacht. Enerzijds over de klacht: begin en uitlokkende factoren, ernst en verloop, wat men dagelijks ervaart en de gevolgen voor het kind en zijn omgeving. Ook wat reeds werd geprobeerd om het probleem te milderen, is belangrijk om weten. Anderzijds dient gepeild naar de ontwikkeling van het kind in kwestie. Stoornissen als autisme of ADHD beginnen niet plotseling. De manier waarop een kind ontwikkelde, geeft aanknopingspunten over de aard van het probleem nu. Uiteraard is het luisteren naar het verhaal van de ouders en het kind heel belangrijk, het gericht vragen stellen eveneens.

Daarnaast ga je aan de slag met het kind/de jongere en probeer je een beeld te vormen over het functioneren nu en de betekenis van de klachten daarbij. Bij kinderen doe je dat niet met de openingszin: „Vertel maar...“ Het is een veel actiever proces. Met Kaat van vier heb ik gepuzzeld, gewerkt met de doos vol gevoelens, een verhaaltje voorgelezen, getekend en gekleurd. Geruststellen, dingen duidelijk uitleggen, sturen en aanmoedigen... Daar is taal voor nodig. Bram van tien is zelf een vraagstaart. Hij wil over alles uitleg en heeft bevestiging nodig, zo kan hij zijn onzekerheid de baas. Maar ook bij een puber van vijftien volstaat het niet te stellen: „Hoe gaat het met je?“ Ook al krijg je dingen aangereikt, die correct vertalen, is belangrijk. Welke boodschap wil het kind geven? Waarom deze tekening? Ik denk aan Rosie die tijdens de consultatie in oktober de paasklokken tekende. Ik wist dat haar mama overleden was, maar het bleek dat ze op paasdag werd vermoord. Dat wilde Rosie me duidelijk vertellen, maar zonder vragen te stellen, kreeg ik de betekenis van die tekening niet te horen.

Behandelen is samen zoeken. De verkregen informatie over het kind/de jongere dient vertaald naar een aanpak die rekening houdt met beperkingen, obstakels helpt omzeilen en weerstanden doet verdwijnen. Dat vraagt

veel overleg. Daarnaast werk je aan een positief zelfbeeld, help je met angsten en twijfels omgaan en moeten trauma's een plaats krijgen. Daarbij geeft de arts/therapeut – samen met de omgeving – handvaten om voort te kunnen. Communicatie staat daarbij centraal.

Mag het dan nooit stil zijn? Zeker wel. Verdriet kan te groot zijn voor woorden. Dan moet je zoeken naar andere 'taal', tekengerei en klei zijn daarbij dankbare hulpmiddelen. Sommige jongeren zijn zo bang om veroordeeld te worden wegens hun geschiedenis en verhaal, dat elk woord er één teveel kan zijn. Dan past enkel grote terughoudendheid. En getuige zijn hoe een meisje haar trui omhoog doet en haar ouders de wonden toont die ze zichzelf aanbracht, wat er dan gebeurt tussen ouder en kind, daar is geen commentaar van een arts bij nodig.

Soms loopt het nog anders. Christophe overviel me met de vraag: „Doe jij soms iets anders met patiënten dan praten?“ Ik moest lachen. Welk voorstel ging ik hier te horen krijgen? „Kunnen we niet gaan wandelen?“ Ik wist intussen wel dat Christophe meer een doener was dan een babbelaar, maar ik twijfelde even. Ging dit niet te ver? Ik ben blij dat ik inging op zijn vraag. Wegwandelen van mijn praktijk kon Christophe loslaten. Zijn therapie is aldus afgebouwd op een originele manier.„